

– of a place where the testator had his domicile either at the time when he made the disposition, or at the time of his death;

– of the place where the testator had his habitual residence either at the time when he made the disposition, or at the time of his death;

– so far as immovables are concerned, of the place where they are situated. [5]

So, the issue of inheritance with a foreign subject is extremely conflict, since the question of legal regulation by the norms of several States arises. The issue of property inheritance by a foreigner on the territory of Ukraine is settled and clearly defined by the norms of inheritance law of Ukraine, but the procedure of inheriting property by a citizen of Ukraine on the territory of another state is more complicated.

References

1. The Law of Ukraine "On Private International Law" of 5 September 2005 № 2709-IV.
2. Pahosian O.O. Inheritance with a "foreign subject" 2014 – Available at: http://www.lexline.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=1592. (Accessed 5 May 2019).
3. Khorosha T.S. Scientific Gazette 2013. The essence of hereditary law and order with a foreign subject. – Available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1303/1> (Accessed 6 May 2019).
4. Private International Law: [scientific and practical commentary on the law], edited by Dovhert A.S 2008. – 352p.
5. Convention of 5 October 1961 on the Conflicts of Laws Relating to the Form of Testamentary Dispositions – Available at: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=40> (Accessed 9 May 2019)

Коцкулич Тетяна Ярославівна

Кандидат економічних наук, доцент

Івано-Франківський національний університет нафти і газу

Яцуха Іванна Іванівна

Івано-Франківський національний університет нафти і газу

ТОВАРНІ ЗАПАСИ, ЇХ СУТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

Торгівля є однією з найпоширеніших галузей економічної діяльності в Україні. Це досить розвинена форма підприємства. Важко знайти сьогодні підприємство, в установчих документах якого одним із видів діяльності не було б передбачено торгівлі товарами споживчого вжитку. Таким чином, питання обліку торгівельної діяльності є актуальним. Зокрема, особливо важливим об'єктами управлінського обліку для підприємств торгівлі є запаси, адже саме вони займають найбільш питому вагу в активах підприємства.

Згідно із ПСБО 9 «Запаси», до цієї категорії відносять: матеріальні цінності, сировину, незавершене виробництво, товари, готову продукцію. Як оборотні активи, товари призначені для реалізації їх покупцям, та задоволення їхніх потреб.

Для того, щоб постачання товарів покупцям було безперервним на підприємствах нагромаджуються товарні запаси.

Поняття товарних запасів трактується по різному в економічній літературі. Одні автори під товарними запасами розуміють «запаси, які створюються продавцем на ринку на випадок циклічного, сезонного або іншого коливання кон'юнктури ринку» [1, с. 143]

Інші вчені трактують «товарні запаси або отримані підприємством товари, призначені для подальшого перепродажу, – це оборотні кошти, реалізація яких повинна принести йому прибуток» [2, с. 16].

Слід зауважити, друге трактування не зовсім відповідає дійсності. Адже хоч і є метою кожного підприємства після продажу товарів отримати прибуток, але може отримати і збиток. Більш відповідним до економічної сутності є визначення товарних запасів учених О.В. Карпенко і Ю.А. Вериги, які зазначають що: «товарні запаси – це товари, які очікують моменту реалізації. Вони формуються з метою безперервної реалізації на випадок збоїв у процесі постачання і постійного оновлення.

Обсяг запасів залежить від масштабів діяльності. Головною їх особливістю є підвищення мобільності, тобто можливість маневрування товарами для задоволення більшого числа споживачів, потреби яких у товарах не співпадають в часі.» [3, с. 16]. Отже, товарні запаси - це та об'єктивна категорія, наявність на підприємстві якої зумовлена необхідністю забезпечення нормального процесу оборотності товарів. До основних принципів організації обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі належать: взаємозв'язок показників бухгалтерського обліку і планових завдань товарообороту; облік товарів у кількісно-сумовому вираженні та взаємоузгодженість цих показників.

Завданням обліку товарних запасів на підприємствах торгівлі є:

- формування необхідної і достатньої кількості товарних запасів з метою раціональної доставки їх до споживачів;

- внутрішній та зовнішній контроль за виконанням планових завдань з товарообороту за його видами;

▪ контроль за формуванням облікових цін на товари, відповідність їх первісної вартості чистій вартості реалізації товарів з ПСБО 9 «Запаси» [4, с. 26].

Виконання цих завдань забезпечить правильність обліку товарних запасів, їх контроль та оцінку.

Питання організаційно-методичного характеру, оцінку та визнання товарних запасів регламентують Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [5]. Розглянемо основні складові товарних запасів, які надійшли на підприємство різними шляхами.

1. Основними елементами первісної вартості товарів придбаних за плату, окрім ціни придбання є: сума ввізного мита; сума непрямих податків, у зв'язку з придбанням товарів, які не повертаються підприємству; транспортно-заготівельні витрати.

2. Первісна вартість товарних запасів, які були отримані безоплатно визначається як їх справедлива вартість.

3. Первісна вартість товарів, придбаних шляхом обміну на подібні товари дорівнює балансовій вартості.

Таким чином, згідно Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, витрати які безпосередньо пов'язані з придбанням та доведенням товарів до стану, придатного до використання, включається до первісної вартості тих товарів, які придбані за плату.

Список використаних джерел

1. Економічний словник [Текст] / під ред. Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич, Й. С. Завадський М., 2006. – 356 с.
2. Шафранова, Г. Формування вартості запасів (частина 1) / Г. Шафранова // Баланс. – 2011. – № 13. – С. 16-20
3. Хоменко Н. В. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності: Монографія / Н. В. Хоменко, О. В. Карпенко, Ю. А. Верига, 2008. – 153 с.
4. Куцик П. О., Гергега Г. Ф. Функціонування та розвиток внутрішньої торгівлі: збірник наукових праць. – Львів: Львівська комерційна академія, 2014. – Вип. 16. – 228 с.
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів (наказ Мініфіну від 10.01.2007 р. №2). – Режим доступу: [https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07]

Колісник Марія Зіновівна

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Облік запасів на виробничих підприємствах - це складна система з використання взаємоз'язаних методів і принципів, оскільки саме запаси займають значну частину у структурі оборотних активів підприємства.

Усі складові облікового процесу виробничих запасів окремо відіграють важливу роль, адже їх сукупність дає змогу відтворити чітку картину діяльності суб'єкта господарювання.

За базове розуміння категорії «запаси» необхідно прийняти визначення наведене в П(С)БО 9 «Запаси», яке аналогічне визначенню наведеному в МСФЗ 2 «Запаси». Відповідно до П(С)БО 9 запаси – це активи, які:

утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [2].

В умовах ринкової економіки особливого значення набуває підвищення якості й оперативності обліку, удосконалення облікової документації й звітності у всіх областях виробництва відповідно до сучасних вимог керування, планування й аналізу господарської діяльності.

Бухгалтерський облік дає змогу здійснювати контроль за надходженням, витратами та залишками виробничих запасів, що є важливою умовою для забезпечення достовірної інформації. Документальне оформлення ж даного процесу є досить відповідальним, адже він дає потрібну інформацію як для обліку, так і для контролю та управління рухом матеріальних цінностей.

На рисунку 1 наведено схема документального оформлення господарських операцій, щодо придбання виробничих запасів у постачальника на умовах попередньої оплати. Дана схема дає узагальнене розуміння документального оформлення господарських операцій, щодо придбання запасів.